

KOT

KUNST OMKRING TROLDEN

NR.4, 21. ÅRGANG, NOVEMBER 2013

K.O.T. - Kunst omkring Trolden
udgives i samarbejde mellem Muse-
ums- og Kunstforeningen for Vejen
og Omegn og Vejen Kunstmuseum.
Bladet udkommer fire gange årligt.

Redaktion: Gunna Kjelstrøm og
Teresa Nielsen

Lay-out skabelon:
www.helle-jensen.dk

Tilrettelæggelse:
Frederik Madsen

Fotos: Side 13 for neden og side 14
Ole Akhøj. Side 18, 20 for oven og
21 Pernille Klemp.

Oplag: 1500 stk.

Trykning: LH Grafisk.

Abonnement: Medlemmer af
kunstforeningen får bladet tilsendt.
Bladet ligger fremme på museet
og sendes til museets samarbejds-
partnere.

Museums- og Kunstforeningen
for Vejen og Omegn

Formand: Frode Bertelsen
Ludvig Schrødersvej 10D, Askov
6600 Vejen
tlf. 7536 2192
kafro.bertelsen@bbsyd.dk

Redaktører:

Gunna Kjelstrøm
Engparken 6, 6580 Vamdrup
tlf. 7558 2042
gunna.kj@gmail.com

Teresa Nielsen
Vejen Kunstmuseum
Østergade 4
6600 Vejen
teni@vejenkom.dk

INDHOLD

Siden sidst og kunstnerbroderi, side 3

Efterårsferieværksted, side 4

Museumspladsen, side 5

Samlingstilvækst, side 7

Nyerhvervelser, side 8

Klimastyring, side 9

Unikke mønsterposer, side 10

Betroet tvivl - Kunstnerkeramik 2013, side 12

Kunstforeningens generalforsamling, 15

Almost Irish - folkemusik, side 16

Beton - et materiale med muligheder, side 18

Filmiske billeder: Dalí og Buñuel, side 20

Billedkunstner Ellen Korshøj, side 23

Forsiden

Kaspar Oppen Samuelson: Untitled (O Flesh # 6)
Gouache på fire ark farvet papir. 84 x 59,4 cm
Tilhører kunstneren

SIDEN SIDST PÅ VEJEN KUNSTMUSEUM

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Hen over sommeren og efteråret har Susette Holten-udstillingen været velbesøgt fra nær og fjern. Gæster imponeres over at se et, for de fleste ukendt, livsværk folde sig ud i en kvalitet på højde med hendes to kunstnerbrødre Niels og Joakim Skovgaard.

Som et supplement til Susette Holten-bogen afholdtes i udstillingen en række arrangementer. Specialiserede fagfolk perspektiverede emner, der var dukket op under udstillingsforberedelserne. Arrangementerne har været rigtig godt besøgt. Gæsterne sad tæt og lyttede til Anne-Mette Villumsens beretning om slægten Skovgaard, Marie Laulunds fortælling om pionergenerationen i gennembruddet for en bredere kreds af kvindelige kunstnere, Lars Aabos præsentation af forbindelserne til Carl Nielsen og Elise Konstantin-Hansen samt Henrik Wigh-Poulsens perspektivering af Susette Holtens mulige plads i forbindelserne mellem Marie Møller, Jakob Knudsen og Carl Nielsen. Lyder det "nørdet" og indforstået? Tankevækkende er det, at arrangementet samlede 55 tilhørere og affødte en levende samtale, der må have glædet gamle højskolefolk – al magt til det talte ord og de dybe engagementer – og en tak til de udvalgte kapaciteter, der her tog turen til Vejen og delte deres viden med de mange fremmødte.

Kunstnerbroderi

I rækken af fortællere var der et enkelt afbud. Korsstingssamleren Jytte Hjuler fra Ribe måtte bøje sig for operationskomplikationer. Vejen Kunstmuseum håber siden at kunne byde på et møde, hvor hun fortæller om sin fascination for broderierne perspektiveret med billeder og udvalgte eksempler på nogle af de over 600 puder, som hun har samlet og fået foræret.

Museets kortlægning af både Susette Holtens og Elise Konstantin-Hansens 1930'er-engagement i en broderi-renæssance kaster lys over et ringe belyst kapitel af dansk kunsthistorie. Hvor mange kender Geor-

Billeder fra et par af Susette Holten-arrangementerne. Til venstre sidder Lars Aabo ved flygelet. Han startede med Carl Nielsen-sange i Skibelundsalen. Til højre fortæller Anne Mette Villumsen om slægten Skovgaard.

gia Skovgaard, det danske kunstbroderis moder – og mor til Susette Holten, gift med guldaldermaleren P.C. Skovgaard? De i dag hæderkronede guldaldermalere leverede udsøgte mønstre, som hendes nål og tråd gjorde levende. Guldalderens børn, som hendes datter, Elise Konstantin-Hansen og Thorvald Bindesbøll, blev næste generation af mønstremagere. Sådan fortsatte det over fx maleren Ejnar Nielsen, der gav tegninger til de broderede sæder på P.V. Jensen Klints møblement i Malerisalen, arkitekten Mogens Koch, det dekorative talent Bjørn Wiinblad... og for nylig fortalte maleren Peter Carlsen, at også han har lavet korsstingsmønstre. Her er stof til en spændende udstilling.

Efterårsferie: PIXEL – PERLER – KORSTING

Helt i tråd med Susette Holten-udstillingens syede, vævede, broderede og tegnede mønstre handlede efterårsferieværksstedet om mødet mellem korsstingsverdenens enkle logik og computerens simple pixels. På atelierloftet etablerede museets formidler, Sophus Ejler Jepsen, en computerpark, hvor man kunne lave sit eget mønster med en farvepalet afstemt efter tonerne i Susette Holtens portræt af veninden Elise Konstantin Hansen. Motivet havde han sat på plakaten og dér varslet aktiviteterne. Magenta og Graf er maskotterne, der symboliserer farven og grafikken. De er sprunget ind i portrættet. Modellens kjoleærme er opløst i grove pixel og i baggrunden ses både perleplade og korssting...

På computeren prøvede gæsterne sig frem til motivet lå klar til print. Museets forvalter, Frederik Madsen,

Arkitekt P.V. Jensen Klint har tegnet det møblement, der står i i Malerisalen. Det blev i 1902 fremstillet til maleren Ejnar Nielsen, der leverede forlæg til broderiet, som som blev udført af den professionelle brodeuse Martha From.

På efterårsferiens plakat sendte Sophus Ejler Jepsen maskotterne Magenta og Graf på besøg i Susette Holtens 1897-portræt af Elise Konstantin Hansen.

har på www.vejenkunstmuseum.dk sørget for, at man under DET SKER og ved at vælge Ferieværksteder kan klikke sig frem til Efterår 2013 og dér se resultaterne dag for dag i en blanding af billeder af printede mønstre, perler og broderier.

Det trykte mønster kunne lægges under en gennemsigtig perleplade, og så skiftede koncentrationen fra computerskærmen til fingerspidserne. Omhyggeligt sad børn og voksne og satte perle efter perle. Ved næste arbejdsstation, hvor udfordringen lød på at overføre computerens enkle print til broderi, var der til tider så stor koncentration, at der blev ganske stille. Det er sin sag at tælle op sting for sting.

Gæsterne blev længe i værkstedet. En del kom nok især for at arbejde med pixel og computere, men blev fanget ved at opleve en ny måde at lege med perleplader og korssting – som mange ellers havde afskrevet som noget, der hører den tidlige barndom til eller lyder lidt kedeligt. Men der er pokker til forskel på at sy et mønster, som man får udleveret, og gradvist at se ens eget motiv vokse frem sting for sting. I løbet af tirsdag-torsdag var der 250 besøgende, hvoraf mange var en tur på loftet.

Museumspladsen

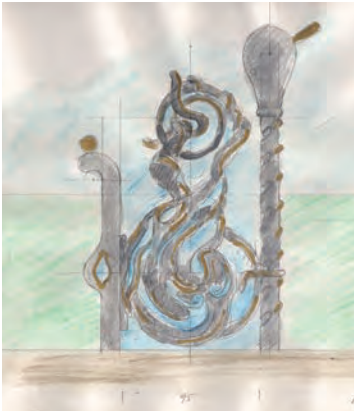
Det store anlægsarbejde på Museumspladsen er ved at være til ende. Belægningen og størstedelen af beplantningen er klar. Sidst på året sættes hækken ud til Østergade, Øster Allé og Lindegade. Gradvist opsættes de fire låger udført af billedhuggerne Bjørn Nørgaard (støbt, afventer bemaling), Eva Steen Christensen (næsten færdig hos gipseren), Erik Heide (delene er under støbning) og Marianne Jørgensen (endnu i gang med modellering). Indvielse af pladsen finder sted, når alle lågerne er opstillet.

Ved omlægningen er Hansen Jacobsens hovedværk Skyggen kommet ind i Skulptursalen på sin oprindelige plads, hvor den med Natten løber gæster i møde i den opstilling, som billedhuggeren etablerede i 1924.

I efterårsferieværkstedet blev der ofte helt stille mens gæsterne koncentrerede sig om jagten på de rette perlefarver.

Til venstre viser Jeppe stolt den Pixel-mand, som han har broderet, og nederst i spalten ses Julie med sit store J.

Bjørn Nørgaards skitse til den låge, som han har modelleret til opstilling ud mod Østergade i akse op til Troldepringvandet.

Udenfor hovedindgangen er dialogen mellem Hansen Jacobsens Friheden i Aarhundredets Slutning (udstillet 1897) og Døden og Moderen (modelleret i 1892, udstillet 1893 i Paris) rekonstrueret. I 1960'erne blev de støbt og stillet ud, men først nu står de igen og spejler hinanden. Vølven fra 1913 har fået midlertidig plads i den "vilde" have mod Østergade, hvor der på sigt opføres en let træbygning til diverse aktiviteter.

Bygningen i pladsens sydvestlige hjørne blev i 1940 opført som topmoderne bibliotek. Den huser i dag bl.a. museets særudstillingssale. Den oprindelige murede trappe er ved at blive rekonstrueret. Ugentlig bruges den af dem, der skal på atelierloftet, heriblandt de over 80 elever i Vejen Billedskole. Til højre og venstre for trappen står Hansen Jacobsens portrætter af hans

forfattervenner Jeppe Aakjær og Johannes V. Jensen.

Ved den røde murstensvæg ind mod Matas, skabes på sigt et hus til en keramikovn, så der i Hansen Jacobsens ånd kan brændes keramik i tilknytning til dette sted, hvor hans livsværk har fået plads, og hvor folk kommer for at studere hans helt unikke keramik.

I pladsens nordvestlige hjørne har murer Ove Andersen rekonstrueret den drikkebrønd, som Niels Hansen Jacobsen formodentlig i 1930'erne opførte på Banegårdspladsen. Den blev nedrevet ved midtbyomlægning i 1960'erne, men sandstensmasken og -kummen overlevede og er nu kommet til ære og værdighed.

På soklen til venstre for kummen står billedhuggeren Willie Wulffs Portræt af en ung Digter fra 1907. Det kom i 1996 til museet som gave fra Ny Carlsbergfondet. Læs mere om portrættet i Kunst omkring Trolden august 2009 – ligger på www.vejenkunstmuseum.dk. Foran gavlen til Det gamle Kommunekontor er Hansen Jacobsens Vor Tids Ansigt fra 1921 kommet til ære og værdighed. De to murede sokler er opbygget efter samme princip som den sokkel, som Hansen Jacobsen i sin tid fik muret op til Skyen.

Ud mod Øster Allé er der bag Skulptursalen anlagt en ny plads, der understreger vest-øst-aksen fra hovedgaden/Nørregade gennem Troldepringvandet og Skulptursalen til Øster Allé. Med ryggen mod Skulptursalen står Stephan Sindings Moder Jord, skitseret i 1900, hugget færdig i marmor i 1906. Den er langtidsdeponeret fra Ny Carlsberg Glyptotek.

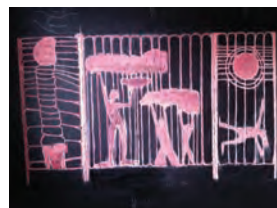
Eva Steen Christensens første hastige skitse til lågen, som hun har modelleret til opstilling ud mod Østergade i akse til museets nordgavl.

På museets østlige facade er indmuret to af Ejnar Niensens prøvelfelter til Landet og Dramaet, en del af den mægtige hvælvede mosaikudsmykning under Stærekassen i København. På sigt opstilles Sophia Kalkaus sorte diabasskulptur, Drabant, mellem mosaikkerne. Med ryggen til den sydlige kuppelsal ses Hansen Jacobsens skulptur Skyen fra 1918 – det nærmeste han kom den strømlinede art deco.

Samlingstilvækst

Ordene museernes ERHVERVELSER dækker strengt taget kunstværker, der er indkøbt. På Vejen Kunstmuseum hedder det SAMLINGSTILVÆKST, for samlingen vokser især gennem gaver, givet af private lånere til særudstillingerne. Andre gaver kommer, fordi giverne fysisk besøger museet eller virtuelt besøger hjemmesiden, og ser, at de har værker, der – som mange udtrykker det: "På museet kan de være til glæde for mange flere end hjemme i stuen." Hjemmesiden har vokset sig stor fra slutningen af 1990'erne. Stik imod gængse web-normer rummer den masser af faglig tekst og billedstof. Her er både de praktiske oplysninger, som langt de fleste søger, og dertil masser om samlingen og det, der svarer til hele bogværker om kunstnere, som museet er gået i dybden med i sin forskning, udstillinger og formidling – eksempelvis Axel Hou, Arne Bang, Mogens Ballin, SAXBO-værkstedet, som museet laver en stor udstilling om i 2015, og Jens Lund, som museet i 2014 sætter fokus på i en udstilling hen over sommeren og efteråret. På det seneste er adskillige gaver kommet til. Den 6. oktober satte et oldebarn af kaptajn Hagedorn – der omkring 1905 opførte villa Rødsten i Hellerup tegnet af P.V. Jensen-Klint – en krukke af Elisabeth Feveile (1869-1949) af på museet som supplement til samlingen af hendes værker, der siden 2003 er vokset frem. Kunstneren var ukendt til museet begyndte at grave hende frem på et tip fra Mogens Bencard og kontakt til en efterkommer. Ved at vise hendes værker i Keramiksamlingen og beskrive dem i bogen om 120-års dansk kunstnerkeramik, "Keramik i lange baner", kommer nye oplysninger til museet. Vasen supplerer på bedste vis Feveile-samlingen og på sigt kan der samles stof til en udstilling. Hun er godt repræsenteret i fx Anna og Michael Anchers

Marianne Jørgensens skitse til lågen, som hun er ved at modellere til opstilling på hjørnet ved Lindegade.

Ud mod Øster Alle er der opstået en ny plads i midteraksen, der strækker sig gennem Skulptursalen op til hovedgaden. Til det 14 meter lange stræk har Erik Heide tegnet forløbet, der ses nederst på siden. Der bliver ugleovervågede indgangslåger i begge ender.

Nedenfor ses tre af de gaver, der i efteråret er kommet til Vejen Kunstmuseum. Øverst står Karl Schrøders store krukke med Grundtvigs linjer: DAG og DÅD samt den noget mindre krukke fra Elisabeth Feveilles værksted. For neden ses et broderimønster med nissemotiv udført af Elise Konstantin-Hansens bror Sigurd, der var uddannet præst, men øjensynlig også arvede nogle af faderens kunstneriske evner.

Hus i Skagen, for fra værkstedets grundlæggelse i Dalbyover ved Hadsund flyttede hun til Skagen, da hendes mand blev læge dér. At vasen har tilhørt Kaptajn Hagedorn fortæller, at køberne til hendes keramik – som P.V. Jensen-Klint og Niels Hansen Jacobsen – ofte hørte til de grundtvigianske inderkredse.

Den første august ankom en papkasse. Svøbt i en tehætte lå den krukke, som Karl Schrøder i 1906 dekorerede til manden, der gav form til den moderne højskole, Ludvig Schrøder, grundlæggeren af Askov Højskole. At krukken kom til museet skyldes både familiens forhold til egnen – den er en gave fra hans barnebarn, men også at museet i 2006 præsenterede Karl Schrøders til da ukendte keramiske virke. Samtidig belystes en del af den kreds af kunstnere, der særligt har arbejdet for højskolernes folk. Tak for den betænksomme gave, der kobler en middelalderlig/nordisk slynget scene (Sct. Georg og dragen?) med Grundtvigs ord: Dag og Daad er Kæmperim. De var Schrøders valgsprog, og står også hugget på bagsiden af den mindsten, som Joakim Skovgaard udførte til opstilling i Skibelund Krat til minde om Charlotte og Ludvig Schrøder.

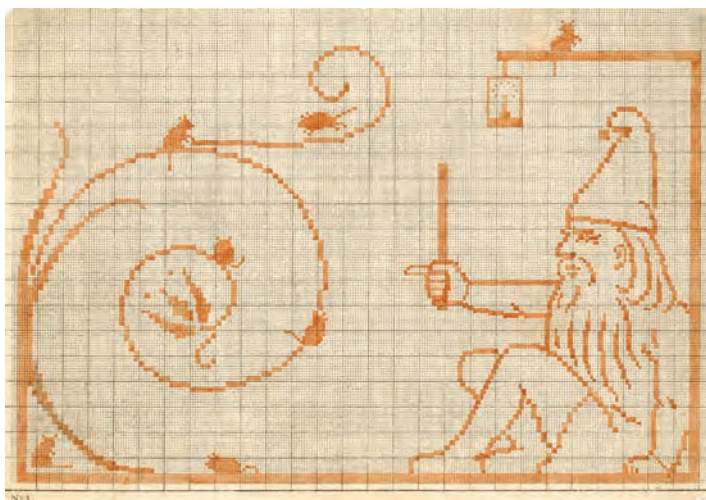
Det synes utroligt, at et par gaver kan hænge så godt sammen, og heldet fortsætter: I efteråret kom en Konstantin-Hansen-slægtning et par gange til Vejen. Første gang for at forære museet en af Elise Konstantin-Hansens forlæg til det vævede kanintæppe, der tilhører Designmuseum Danmark. Anden gang medbragte hun nogle broderimønstre, der delvist strækker sig helt tilbage til "Boden", den broderiforretning, som Johanne Bindesbøll og Kristiane Konstantin-Hansen drev i de 30 år mellem 1873 og 1903, heriblandt et oplagt julehit: Elises og Kristianes præsteuddannede bror, der også fik sin

del af guldalderfaderens dekorative talent, Sigurd Konstantin-Hansens korsstingsmønster af en nisse i selskab med ornament og mus. Så er ringen sluttet tilbage til Susette Holten-udstillingens afsøgning af broderiets potentiale!

Nyerhvervelser

En del af samlingstilvæksten sker dog også lejlighedsvis ved indkøb, og dem har der været en del af i efteråret, delvist støttet med kærkomne fondstilskud. Billed-

hugger Gottfred Eickhoff og hustru Gerda Eickhoffs Fond har hjulpet museet med at erhverve Susette Holtens Fad med japaner og Gaas. Motivet omtalte den senere leder af Statens Museum for Kunst, Karl Madsen, i 1887. Han konstaterede, at "Til et lille Fad har Frk. Skovgaard haft den morsomme Idé at gjøre en japansk Dukke levende." Det kan han kun vide, fordi han har kendt dukken, som nok var i hans samling af asiatiske genstande. Fadet viser en helt anden side af hendes virke end den 1889-krukke, som museet sidste år købte hjem fra en handlende i New York.

Med støtte fra Augustinusfonden købtes på auktion i oktober statuetten Rosseherre af Johannes Bjergs (1886-1955). Tilbage i 1991 viste museet en udstilling om den unge Bjergs skulpturer fra 1910'erne. Den kom til Vejen fordi de to billedhuggere virkede i overlappende tidsrum med Bjerg som den yngre komet. Gennem sin opvækst i Ødis var han knyttet til egnen og var i sit første ægteskab gift med en af Hansen Jacobsens slægtninge. Fra en af Bjergs døtre erhvervede museet i 1998 en samling af hans gipsstatuetter og andre værker kom til. Vejen Kunstmuseum tegner sig nu for 16 af de 88 Bjerg-værker, der er registreret i dansk museumseje. Rosseherre er en vigtig udvidelse af samlingen, da den eksemplarisk viser hans ungdoms sans for flydende form og i bronzen tilføjer en materiale-mæssig perspektivering af gipserne.

På samme auktion købte museet også den lueforyldte hvirvelvindskomposition fra 1931 af en ulv, der overfalder en okse udført af Holger Wederkinch (1886-1959). Erhvervelsen finansieres delvist med Troldepenge, frivillige bidrag fra museets gæster. Hans produktion er virtuos; mest markant står isbjørnegruppen på Langelinie og Jeanne d'Arc på Pont de Bir-Hakeim i Paris. Sært står han som en persona non grata i dansk kunsthistorie. I dansk museumseje har der hidtil kun været bronzestatuetten Sokrates, som Vejen Kunstmuseum i 2009 købte på auktion. Sammen med Bjerg og J.R. Gauguin er Wederkinch en af landets væsentligste art deco billedhuggere. Hans værker synes mere strømlinede amerikanske end danske. Wederkinch er der endnu hverken lavet en udstilling eller en publikation om. Vejen Kunstmuseum har 13 af søsteren Erna Wederkinchs malerier og skulpturer. De kom i 1975 til museet som testamentarisk gave.

Klimastyring

Som led i budget 2014 vedtog Vejen Byråd i oktober en bevilling på 150.000 kr. til etablering af af- og befugtning i museets særudstillingssale og magasin. På budget 2015 er afsat yderligere 100.000 kr., så kunstværkerne i resten af huset også kan få et stabilt klima. Tak for det! Nu er de gamle museumssale meget bedre rustet til at danne rammen om samlingens fremtidige bevaring. ■

Nyerhvervelser: Johannes Bjergs statuette Roseherre er fra 1915. Holger Wederkinchs lueforyldte hvirvelvindskomposition er modeleret i 1931.

FORMIDLINGSPROJEKT ENDER SOM UNIKKE MØNSTERPOSER

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Fra 2006 har Vejen Kunstmuseums atelierloft dannet rammen om både museets formidling samt om Vejen Billedskoles ugentlige undervisning af lidt over 80 elever og dertil LOF-aftenhold.

På atelierloftet – der i 2011 blev åbnet op i kip med det gode ovenlys, der hører sig til i et inspirerende atelier – arbejder museets formidler, billedhugger Sophus Ejler Jepsen, særligt med to undervisningsforløb, der med uendelig mange variationsmuligheder på en berigende måde knytter an mellem fagene dansk og billedkunst eller matematik og billedkunst i usædvanlige ud-af-huset-læringsaktiviteter. I begge forløb er der masser af håndarbejde, udfordring til fantasien og god brug af computeren. Det ene skoletilbud handler om ABC og bogstaver, det andet om:

Farvestrålende muleposer er hen over sommeren blevet til takket være en frivillig sygruppe under ledelse af Elsa Nielsen, der et par dage om ugen passer museet. Her ses hun (t.v.) sammen med Bente Lehmkühl.

Symmetriakser, spejlinger og mønstre

På museet møder man værker komponeret med spejling om en symmetriakse. Mest iøjefaldende er Jens Lunds 1898-malerier af Dagens og Nattens Blomst. På atelierloftet arbejder skoleklasser og efterskolehold med egne motiver, som lægges ind i computeren i tilgængelige gratisprogrammer. De spejler om 1, 2 eller flere akser. Gradvist opstår et mønster, der vokser til et felt, en bane – som på stof og tapet kaldes rapport, et mønsterforløb, der kan gentages i det uendelige.

Mønstre til stof til poser

I foråret 2013 samlede Sophus Ejler Jepsen et arsenal af mønstre, og ønsket opstod om at se dem på tryk. Forsøget blev gjort på syntetisk banner-stof. Trykkene præsenteredes ved Vejen Musikskoles Gallakonzert i maj 2013 – omtalt i Kunst omkring Trolden nr. 2 i år. Hen over sommeren har en frivillig sygruppe klippet bannerne op. Trykningen

var nøje tilrettelagt. Hvert felt svarer til stoffet til en god, stærk og ualmindelig farvestrålende mulepose. De har stået til salg i museets kiosk. De er en let, relativt billig gave, med en overkommelig porto, når de fx sendes til Australien eller Østrig. Tænk, mønstre fra Vejen Kunstmuseums formidlingsværksted går nu frit rundt på den anden side af kloden og annoncerer for museet med et flot logo og er særlig iøjefaldende i kraft af de vilde mønstre. Første læs poser er ved at være udsolgt... nu bliver der talt om at sætte en ny produktion i gang. Denne unikke vare, hvor der kun trykkes én pose af hvert mønster, bliver til på Vejen Kunstmuseum og forhandles kun dette ene sted.

På sigt kan skolerne, når de har fundet finansieringen, få trykt deres egne mønstre, som de siden kan sy til forklæder, penalhuse... eller vanter, som var resultatet af det allerførste trykforsøg gjort i sensommeren 2013 i samarbejde med Rebecca Noer og et af hendes kreative hold fra Ladelund Efterskole. ■

På museets atelierloft er Grete Christensen ved at gøre klar til at klippe bannerne i stykker. Bemærk, at det blå tryk blev til Musikskoleposen i nederste række. Den har skoleleder Gitte Hvid fået som gave.

BETROET TVIVL - KUNSTNERKERAMIK 2013

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Hvad ville billedhugger Niels Hansen Jacobsen have lavet, om han som ung billedkunstner i dag havde kastet sig over leret som arbejdsmateriale? Det spørgsmål stillede museet for 10 år siden, og udstillingen "Bagværk med Glasur" gav mange forskellige svar. I december 2013 gøres der atter status ved, at Vejen Kunstmuseum viser, hvordan elever på Kunstakademiet i København gennem de seneste år har afsøgt lerets muligheder.

Keramikken byder kunstnerne en uendelig rigdom af stofligheder og farver, som intet andet materiale kan konkurrere med. Niels Hansen Jacobsen gik som de unge Akademi-elever til leret uden faglig specialviden. De er som den gamle billedhugger rustet med sansen for form og materiale. "Fødselshjælperen" er Karen Harsbo, der har et stort netværk af keramisk viden og er leder af værkstedet. Hendes indsigt er med til at gøre elevernes drømme til virkelighed og medfører, at mange kunstnere i dag fordyber sig og arbejder videre med keramikken. Udstillingen er blevet til i dialog med Karen Harsbo, der først på året 2014 kommer til Vejen for at fortælle om sit virke.

Karen Harsbo fotograferet ved en af ovnene på keramikværkstedet på Kunstakademiet i København.

En billedverden med gru, fare og eventyr

Mange af dem, hvis værker vises på udstillingen, er primært malere, og fælles for flere af dem er en fortællelyst, der resulterer i billeduniverser fyldt med gru, fare og eventyr. Mange kender Kathrine Ærtebjergs surrelle eventyrmaleri, men hvor mange har set hendes farvestærke skulpturelle keramiske værker? En beslægtet drømmeverden, men med mere mørke og fare, dukker op i Christina Hamres relieffer og skulpturer, hvor eksempelvis et stiliseret keramisk sæt ribben med en flot sang-de-beuf-(okseblods)-glasur er spiddet på en række syllespidse metalkroge.

Kasper Oppen Samuelsens arbejder på papir er præget af en legende lethed, der på sin helt egen måde forener indtryk fra mange kulturer i et greb, der holdes på plads i en serie farvede ark papir, hvor horisonten ofte ligger i overgangen mellem to farver. Også han fordyber sig lejlighedsvis i keramikens verden, og selv om hans billeder viser, at han suverænt behersker perspektiv og komposition, insisterer han på en naivitet i arbejdet med de tredimensionelle keramiske skulpturer. Hans

rytterfigurer trækker tråde tilbage til en fjern fortid og frem til legende bogillustrationer fra 1950'erne – ekvilibristisk udført er hans verden en anderledes foruroligende udgave af den rigdom, der ligger i Bjørn Wiinblads 1001-nats-eventyr.

Stoflighed – materialets muligheder

Mange af udstillingens værker er præget af en lyst til at prøve leret af på en måde, der er særlig karakteristisk for dem, der ikke er uddannet i keramikfaget. Deres arbejdsform minder meget om måden Niels Hansen Jacobsen livet igennem afprøvede nye materialer. Han testede lerets samspil med bly, træ, slagge, guld, sølv og glassår. Samme nysgerrighed har Flopper (Christian Magstrup), der eksempelvis gennemhuller en keramisk beholder, klodser den op og fylder den med tykflydende glasur, der under brændingen løber gennem hullerne og danner lavaagtige forløb. På udstillingen viser han nogle glas-/isagtige stofligheder sat i tilforladelige miniputlandskaber... men ve den, der tror, at det hele ånder fred og idyl!

Fra Næstved kommer Kasper Hesselbjerg, Morten Modin og Andreas Rasmussen. Fælles for de tre er de helt uventede afsøgninger, hvor den sidstnævnte fx blander ler med hø – en slags adobe. Under et arbejdsophold hos Petersen-tegl ved Broager blev Morten Modin ikke fristet af de mange teglsten, men gik i stedet i lag med en lergrav og satte felter af den i spil med hinanden i et landart projekt i ubrændt, levende ler. Han har også eksperimenteret med udstillingslandskaber i en kombination af objects trouvées, groft modelleret rødler, træstaværer og kniplinger støbt i bronze. På Charlottenborg viste Kasper Hesselbjerg et ceremonielt sæt tekopper, der bærer præg af en meget "håndholdt" tilgang til modellering.

Som led i Naturkraft-udstillingen hang i oktober i skolestuen på Poul la Cours museum i Askov en række relieffer af Sofie Holten, "Lysbiler", lavet hos Karen Harsbo i glas støbt over et relieffelt. Her spores også en stor nysgerrighed overfor mulige stofligheder og uventede materialer. De vises på Vejen Kunstmuseum, hvor de nu indgår i en anden sammenhæng end Askov-udstillingens fokus på mødet mellem kunst & naturvidenskab.

JULEKALENDERUDSTILLINGERNE

Siden 1995 er der tradition for, at museets store skole-formidlings-indsats årligt samles om decemberudstillingen, der særligt er lavet med henblik på omegnens mange skolebørn og unge. Målet er gennem nulevende billedhuggeres værker at give ungerne et perspektiv på Niels Hansen Jacobsens produktion, som mange er fortrolige med fra det direkte møde med hans skulpturer ude på Muse-

Kaspar Oppen Samuelsen: *Untitled*. 2011. Delvist glaseret stentøj med dekorationsparaply. Cirka 30x20x11 cm. Se også hans billede på bladets forside.

Karen Harsbo har på en sandstøbt porcelænsbund sat en stak farvede elementer lavet i en blanding af gips og glasur - en afsøgning af keramikens materiale muligheder.

Søndag den 23. februar kl. 15 fortæller Karen Harsbo i udstillingen om sine og elevernes værker. Det er gratis - alle er velkomne.

umspladsen. Formen er en kalender, hvor der åbnes en ny kasse og endnu et nyt værk dagligt i dagene op til jul. Det vil sige, at udstillingen først står fuldt færdig fra anden juledag. Hver klasse er med til at åbne "deres" låge, og dermed får 600-900 unger et ejerskab til en del af udstillingen, gennem en snak om "deres" værk.

Over årene er kalenderen blevet fyldt af bl.a. Bjørn Nørgaard, Tine Hecht-Pedersen, Niels Guttormsen, Pontus Kjerrmann, Susanne Whittingham, Morten Steen Hebsgaard, Sigrid Lütken, Erik Heide samt trekløveret bag "Art of Heart", Lone Høyer Hansen, Lisa Rosenmeier og Eva Koch.

Her i 2013 deles de to udstillingssale op, så de 24 montrer, der udgør Vejens største julekalender, og Akademi elevernes værker vises i den bageste sal. I den forreste kan man se, hvad Karen Harsbo arbejder med ved siden af fuldtidsjobbet på Kunstakademiet – mere om hendes virke i et kommende nummer af Kunst omkring Trolden. På udstillingen vises værker i alfabetisk rækkefølge af Ulla Bech-Bruun, Flopper, Christiane Hamre, Jan S. Hansen, Kasper Hesselholdt, Sofie Holten, Marie Lenskjold, Morten Modin, Jon Erik Nyholm, Andreas Rasmussen, Kaspar Oppen Samuelsen, Anne Sofie Sandal, Andreas Schulenburg, Anne Mette Schultz, Lydia Hauge Sølvberg, Alexander Tovborg, Sif Itona Westberg og Kathrine Ærtebjerg. ■

Karen Harsbos porcelænsrelief med transfer-billeder af 1800-tallets arbejdende kvinder. Motiverne fandt hun i England under et ophold på Spode-fabrikken - den ældste af sin slags i Staffordshire.

ORDINÆR GENERALFORSAMLING

Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn

Onsdag den 22. januar 2014

Kl. 19.30 på Vejen Kunstmuseum

Dagsorden

1. Valg af dirigent

2. Formandens beretning

3. Kassererens beretning

4. Fastsættelse af kontingent for 2014

Nuværende: 175 kr. pr. medlem

5. Indkomne forslag

Skal være formanden i hænde senest 15. januar 2014

6. Valg til bestyrelsen

På valg er:

Pernille Vestergaard - modtager genvalg

Claus Jacobsen - modtager genvalg

Gunna Kjelstrøm - modtager genvalg

Niels Peder Jessen - modtager ikke genvalg

7. Valg af suppleanter

På valg er:

Hanne Pedersen og Kirsten Engel Sørensen

8. Valg af revisor

9. Valg af revisorsuppleant

10. Orientering om Vejen Kunstmuseum

Museumsleder Teresa Nielsen fortæller

11. Eventuelt

Efter generalforsamlingen bortlodning af gevinster, som bliver udstillet i Danske bank. før jul og frem til generalforsamlingen.

Kaffebord og underholdning ved Sweet Sue: Gudmund Jessen og

Susanne Hauberg

Bestyrelsen ■

ALMOST IRISH - FOLKEMUSIKGRUPPE

Koncert fredag den 7. februar 2014 kl. 19.30

Sidst i januar/først i februar har kunstforeningen i Vejen tradition for en hyggeaften med folkemusik og en let anretning i pausen

Brødrene Rasmus, Alexander, Lukas og Jacob har i de sidste små 10 år skabt sig et markant navn på den danske folkemusik-scene som Almost Irish. De har efterhånden spillet landet tyndt og gør sig desuden bemærket i det nordtyske samt sydnorske med afstikkere til det østlige Irland, har udgivet tre efterspurgte plader og har med stor succes gæstet mange af landets folkfestivaler, musikklubber og spillesteder. Gruppen er på den måde blevet et eftertragtet navn i folkemusiksammenhænge og fanger deres publikum med sjæl, varme og en sprudlende energi.

Rasmus

Disse fire stærkt musikalske brødre blander flerstemmig sang, irske fløjter, guitarer, violin, tenorbanjo, bouzouki, mandolin, concertina, kontrabas og rammetrommer sammen til en imponerende helhed og noget af det tætteste man kommer på irsk musik i Danmark. Brødrene finder de gamle irske sange og melodier frem og fortolker dem ind i deres eget univers, men formår samtidigt at bibeholde en brændende ægthed og en dyb respekt for traditionen. Nogle få af sangene kender man måske – og nogle få kan man måske synge med på – men det er ikke de kendte gamle travere der fylder sætlisten hos Almost Irish. Brødrene arbejder ihærdigt på konstant at udvikle, finpudse og arrangere deres fortolkning af folkemusikken og graver sig igennem pladesamlinger og gamle sangbøger i deres søgen efter mere ukendte sange for til sidst at gøre dem til deres egne og tage dem med til koncerterne.

Deres musikalske udtryk fra scenen er energisk, velarrangeret, stærkt og ægte og lyser langt væk af passion og spilletglæde. En aften med Almost Irish er aldrig kedelig, og der veksles konstant mellem forskellige instrumentkombinationer og harmoniske udtryk. Man støder således eksempelvis på smukke ballader, fremført på dybtfølt bouzouki med harmoniserende violin og low-whistle toner som akkompagnement til stærke vers sunget med følelse og sjæl, heftigt pumpende instrumentalmusik med en sprød guitarbund toppet af hvirvlende fløjte og violin, der sammen fletter melodien perfekt sammen, sorgfulde slow-airs, fortolket på melankolsk violin med virtuost afstemte fløjteharmonier, lystige viser med kontrabas, guitar og banjo som ledsagere i bedste revivalstil samt imponerende rytmiske udtryk dannet af tordnende bodhrans som modspil til små hurtige vers, der synges til og sluttes med flerstemmige omkvæd – alt sammen flettet sammen af fire unge markante folkemusikere.

Mere info på www.almost-irish.dk

Rasmus Nielsen – sang, guitar, tenorbanjo,
10 strenget bouzouki og bodhran

Alexander Nielsen – sang, tin whistles,
low whistles, kontrabas og guitar

Lukas Nielsen – sang, violin og mandolin

Jacob Nielsen – sang, spansk guitar, concertina og bones

Billetsalget starter den 3. december 2013 på Vejen Kunstmuseum

Billetterne koster 200 kr. for medlemmer af Kunstforeningen, øvrige 225 kr. incl. en let anretning i pausen. Et udvalg af drikkevarer kan købes. ■

Alexander

Jacob

Lukas

BETON – ET MATERIALE MED MULIGHEDER

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Til Øster Lindet har Esben Klemann ved parkeringen overfor kirken støbt en betonkantsten, der er helt sin egen og fremhæver det sarte podede træ, som folk ellers næppe ænsede.

I ønsket om at bringe skulptur ud, hvor folk færdes, lancerede Vejen Kunstmuseum i sensommeren Egnsbeton-2013, der består af 14 af billedhuggeren Esben Klemanns stedspecifikke betonskulpturer. Rundt om i Vejen Kommune står de som nutidige paralleller til Niels Hansen Jacobsen talrige grav- og mindesten på egnen og i hele landet.

Omhyggeligt har Esben Klemann valgt de steder, der talte til hans sans for materiale og form. I modtagelsen er skulpturerne dog oppe imod flere odds, for han bryder med traditionerne ved at fravælge kunstens sædvanlige sokler og markante placeringer. Helt underspillet lader han skulpturerne glide ind som en del af hverdagen ... men tilføjer stederne en lille drejning, en ny vinkel, som kantstenen ved Øster Lindet Kirke. Hvem havde drømt om, at en kantsten kunne blive så markant? Det lille træ er kommet i fokus.

Vi ser nu, at stammen deler sig i fire grene, der stræber mod himlen. Man undrer sig over betonen – træder nærmere og får en oplevelse af, hvordan dette ofte ret tankeløst benyttede materiale kan være stofligt og nærværende. Kanten bugter sig, svajer, bliver levende og sitrende i formen.

Beton-forbehold

Egnsbeton-skulpturerne mødes med vores gængse BETON-antipati. I kraft af hverdagens upersonlige masseproducerede kilometerarkitektur og byggeriets standardelementer opfatter mange af os beton som kedeligt og uinteressant.

I skulpturens verden kan beton dog tage form som den feterede bronze, et svært ressourcekrævende og kostbart materiale. At bronze regnes for særlig fint er en kulturbetinget antagelse - pengene taler! Hidtil har der kun været brugt få kræfter på at udforske potentialet.

En bevægelse er dog i gang. Tankevækkende var det at blive gjort opmærksom på, at Egnsbeton blev præsenteret samtidig med, at fagtidsskriftet BETON i august-udgaven fokuserede på "Beton med facon", om betonens formbare natur. Redaktøren vil i foråret 2014 følge op med en artikel om Egnsbeton. I bladet omtales den aktuelle forskning i brug af robotter. De kan overføre arkitekters computergenererede, anderledes organiske tegninger til hidtil usete forme, der ligger langt fra byggeriets gængse retvinklede standardelementer. På Teknologisk Instituts hjemmeside ses, at også billedhuggere er med i udviklingen. Instituttet startede i 2007 projektet UnikaBeton og har siden udvidet med TailorCrete – skræddersyet beton! Det handler om robotfræs-

ning af ekspanderet polystyren (flamingo). I 2007 indgik også Esben Klemanns mere "håndholdte" tilgang til materialet. Billedhuggerens afsøgning af varmetrådsskæring og -modellering af formmaterialet blev til et par prøvefelter til Teknologisk Instituts overfladepark, hvor en stribe eksempler viser, at kun fantasien, tiden og prisen sætter grænsen for nye, spændende overflademuligheder.

Niels Hansen Jacobsens brug af BETON

I sidste nummer af dette blad omtales Egnsbetons forbindelse til Niels Hansen Jacobsens brug af beton, da han i 1923 modellerede Trolde-springvandets figurer. Materialet brugte han jævnlgt. Knap et tiår tidligere modellerede han i beton et par jætter og en skulpturens genius, da han i 1914 fik opført sit atelier-museum ved Skibelund Krat. Det blev i 1938 flyttet til Vejen og er nu museets sydlige Skibelunds-sal. I Lindegade ses den oprindelige indgang. Det her viste foto blev taget mens billedhuggeren endnu var i gang med at modellere figureerne over en groft tilhugget murstenoverflade. (foto: NHJ fotoalbum 19-67) Betonblanderen bag bautastene understreger, at arbejdet endnu var i gang. Jætterne står, som holdt de bygningen oppe. Deres forvredne løftepositur minder om kollegaen og vennen billedhugger Anders Bundgaards seks sandstens Atlas-figurer i Drabantsalen på Christiansborg, mens Bundgaards skulpturer ret direkte knytter an til den italienske billedhugger Lorenzo Mattiellis Atlas'er i det beslægtede repræsentationslokale i Oberes Belvedere i Wien.

Sommeren 1914 indviede Hansen Jacobsen sit atelier-museum ved indkørslen til Skibelund Krat. På dette gamle foto ses, at han i beton endnu er i gang med at modellere de to jætter. Bygningen blev i 1938 flyttet og står som Vejen Kunstmuseums sydlige kuppelsal.

I Bække står Hansen Jacobsens Havfruespringvand fra 1928. Ved kummen står fire trolde modelleret op i beton. I forgrunden ses ryg-vendt en af de kvindelige trolde.

Beton ved Hammer Bakker

I løbet af 1920'erne brugt Hansen Jacobsen flere gange beton som dominerende materiale. I Hammer Bakker ved Ålborg købte han et husmandssted, som han om- og tilbyggede til sommerhus med atelier – mere om det i et af de kommende numre af Kunst omkring Tolden. Huset, der i dag er borte, fik et eventyrligt ildsted. Ned langs siderne modellerede billedhuggeren et par krokodillelignende drager, der nederst vendte gabet ind mod ildstedet. Når der var tændt op, så det ud som om de åndede ild!

Tæt på sommerhuset udførte Hansen Jacobsen for sagfører Olesen fra Nørresundby i Vodskov en Havfruefontæne, der siden blev fjernet og i 1970'erne fik sin nuværende plads i anlægget i Bække. 1928 dateres midterfiguren, en havfrue med sine unger hugget i granit. Familien overrises af fire spyttende trolde. Parvis er de modelleret op i beton; de kvindelige trolde har selvsagt bryster og dertil krumme vædderhorn og en lille hale, mens herrerne har små spidse horn og drageagtige takker ned langs ryggen.

Til sit sommerhus i Hammer Bakker modellerede Hansen Jacobsen et eventyrligt ildsted. Når der var tændt op, så det ud som om krokodilledragerne spyede ild.

Beton i fuger og som en del af ornamentikken

Egnsbetons fokus på uventede måder at bruge beton giver nu anledning til at fortælle om en hidtil ubeskrevet tendens i Hansen Jacobsens arbejde med grav- og mindesten, hvor han afsøgte potentialet i kombinationer af sten og beton. I Skibelund Krat står Thor Lange-stenen som et konglomerat af stentyper forenet i beton. Billedhuggeren holdt af de sære stentyper med furede overflader og spil i stofligheder. De usædvanlige sten satte han sammen, så de støtter den centrale sten, som han ønskede tippet med en skarp spids opad. Samme år indviedes i Holsted Skoleplantage hans mindesten for distriktsdyrlæge Kresten Sørensen. Også dér brugte Hansen Jacobsen nogle mindre sten for at kile en stor sten fast, så den fik en god runding for oven. I Holsted har billedhuggeren suppleret med

et murværk, der fremhæver monumentet og giver det pondus. I plantagen står også hans sten til minde om Christen Søgaard. Den høje, irregulære stele er sat i et betonfundament. Til venstre og om på bagsiden er den støttet med et udvalg af usædvanlige natursten.

Vender man i Øster Lindet ryggen til Esben Klemanns kantsten, ser man kirkens imponerende stengavl. Foran står en af Hansen Jacobsens mindesten for dem, der faldt under 1. Verdenskrig. Når beplantningen om vinteren fryser tilbage, ses et fundament af beton med indfældede sten. De ligger som et dekorativt bånd med hævede betonfuger som den klassiske hamborgfuge, hvis der havde været tale om regulært murstensbyggeri.

Kigger man efter, viser det sig, at billedhuggeren rigtig mange steder afsøgte det mulige samspil mellem sten og beton. I Arrild står også en mindesten for de faldne. Den har en stor, firkantet sokkel bygget op af mindre sten sat i beton. På kirkegården i Læborg står en sten til minde om tre drenge, der druknede, og på Brørup gamle kirkegård står en gravsten over Maren og Hans Peter Andersen. Som i Arrild har Hansen Jacobsen begge steder arbejdet sat stensmykkede betonfundamenter tilført skulpturelle elementer med huller i, som skulle de bruges til lys eller småbitte blomsterbuketter. Hjemme i stuen kan man med denne nye vinkel gå på jagt mellem billedhuggerens over 200 grav- og mindesten i databasen på museets hjemmeside. ■

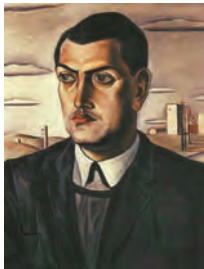

Ovenfor står Hansen Jacobsens 1925-monument for litteraten Thor Lange. For neden ses mindestenen ved Øster Lindet Kirke over dem, der faldt under 1. Verdenskrig. Den blev indviet i 1923 og har en omhyggeligt bearbejdet betonsokkel, der ses om vinteren.

Still fra et øjeblik i "Den andalusiske hund". Nedenfor ses Buñuel bag kameraet.

For oven portræt af Luis Buñuel malet af Salvador Dalí og nedenfor foto af Dalí.

FILMISKE BILLEDER: DALÍ OG BUNUEL

Foredrag tirsdag den 18. februar kl. 19.30

Af kunsthistoriker Karen Westphal Eriksen

Den spanske kunstner Salvador Dalí er kendt for sine detaljerede surrealistiske malerier såvel som sine skandaløse film skabt i samarbejde med filminstruktøren Luis Buñuel. Men hvordan hænger de minutløst udførte malerier sammen med fotografi og film-mediet? Nogle vil mene, at det gør de slet ikke, og Dalí såvel som andre surrealistiske kunstnere er blevet beskyldt for at skabe overflødige og forældede malerier. For hvorfor male, når man kunne fotografere og filme?

For at forstå det, må man se nærmere på de surrealistiske billedbegreber, særligt hovedteoretikeren André Bretons overvejelser omkring hvad et surrealistisk billede overhovedet kunne være, og hvordan tidens nye billedmedier inspirerede de kunstneriske praksisser. Her var et af spørgsmålene, om man overhovedet kunne skabe billeder, der kunne udtrykke en surrealistisk erfaring, og hvilke teknikker man så skulle bruge. Her blev det fotografiske billede – og herigennem filmen – centralt, og det er det, der spiller ind i både film og maleri hos Dalí, både alene foran lærredet, i samarbejde med Buñuel og i andre samarbejder som tegnefilm med Walt Disney.

På tværs af medier og samarbejder optræder en række fælles temaer om krop, køn og kultur. Dalí og Buñuels udtryk forstås ofte som en kritik af borgerskabets normer og en tematisering af det erotiske. Men arbejdet med det filmiske går videre end det. Ser man på Dalí som både maler og filmskaber, er det tydeligt, at filmen også optrådte som populærkultur, og at Dalí's filmiske billeder – malet med pensel såvel som med kamera – var rettet mod samfundet her og nu og i nærmeste fremtid. ■

Karen Westphal Eriksen

BILLEDKUNSTNER ELLEN KORSHØJ

Udstilling på Vejen Bibliotek torsdag den 20. februar
til torsdag den 20. marts 2013

Ellen Korshøj debuterede på Kunstforeningen Limfjordens Efterårsudstilling 1983 og blev senere optaget på KP og KS. Hun er oprindelig billedvæver, men mødet med Anne Vilsbøl skabte interesse for det håndstøbte papirs mange muligheder.

Hun støber og indfarver papiret, hvorefter hun arbejder videre i den tekstile overflade. Det kan være med blyant, kul, oliekridd, voks, forskellige limtyper samt akryl og olie. Hun eksperimenterer ligeledes med aftryk og frotage (gnidetryk). Billederne fremstår mest som collage. Udtryksformen er både abstrakt og figurativ.

Flere informationer om Ellen Korshøj på hendes hjemmeside:
www.ellen-korshoej.dk ■

DECEMBER 2013

Søndag den 1. – søndag den 27. april 2014

Julekalenderudstilling: Ung kunstnerkeramik – med 24 udstillingsmontrer, der gradvist åbnes i løbet af december måned.

Lørdag den 28.- mandag den 30.

Udstilling: Fernisering i Rødding Centeret den 28. kl. 14 - 17. Øvrige dage kl. 11 - 17.

JANUAR 2014

Mandag den 17. – søndag den 2. februar

Udstilling: Fernisering kl. 16 Maiken á Grømma og Randi Platz.

Mandag den 20. kl. 19.30

2. foredrag ved kunsthistoriker Jørgen Steinicke i rækken "Toscans kunst og historie".

Onsdag den 22. kl. 19.30

Kunstforeningens ordinære generalforsamling med efterfølgende lodtrækning og underholdning.

FEBRUAR 2014

Fredag den 7. kl. 19.30

Koncert: Gruppen Almost Irish underholder med folkemusik. Let anretning i pausen. Entre: 200/225 kr.

Tirsdag den 11. – fredag den 14. kl. 11 - 15

Vinterferieværksted på Vejen Kunstmuseum med blandt andet foldning og papirklip.

Mandag den 17. kl. 19.30

3. foredrag ved kunsthistoriker Jørgen Steinicke i rækken "Rejser i Toscanas kunst og historie".

Tirsdag den 18. kl. 19.30

Foredrag: Filmiske billeder - Dali og Buñuel - ved kunsthistoriker Karen Westphal Eriksen. Entre: 40/60 kr.

Torsdag den 20. februar til 20. marts

Udstilling: Ellen Korshøj på Vejen Bibliotek.

Søndag den 23. kl. 15

Karen Harsbo fortæller om sine værker og perspektiverer udstillingen med ung kunstnerkeramik.

Arrangementer uden piktogram eller

stedangivelse foregår på Vejen Kunstmuseum.

 Kunst 6630, Rødding

 Sydjysk Kunstforening, Galleri 46, Holsted

